

‘We moeten het met elkaar doen’

Noord-Nederland heeft te maken met een toenemende acute zorgvraag, terwijl tegelijkertijd de zorg steeds complexer wordt en de krapte op de arbeidsmarkt toeneemt. Als we niets doen, dan loopt de acute zorg in de nabije toekomst vast. Daarom moet het anders om acute zorg aan alle inwoners van Noord-Nederland te kunnen blijven leveren, nu en in de toekomst. En samenwerking staat daarbij centraal.

„Het gaat in Noord-Nederland goed met de acute zorg, wanneer je kijkt naar de kwaliteit en de toegankelijkheid. Het is de uitdaging om dat de komende jaren zo te houden”, zegt Ate van der Zee, voorzitter Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) Noord-Nederland. „Om die toegankelijkheid te blijven garanderen moeten we met elkaar de acute zorg anders gaan organiseren. Daarbij is een rol weggelegd voor zorginstanties, zorgverleners, patiënten en ook alle inwoners van Noord-Nederland”, geeft Van der Zee aan.

Zorgcoördinatiecentra

Allerlei zorginstanties in Noord-Nederland willen samenwerken en maken plannen om de acute zorg op peil te houden. „Doel is om voor mensen met een acute zorgvraag zo snel mogelijk zorg op de juiste plek te organiseren. Daarvoor worden zorgcoördinatiecentra opgericht, waarin meerdere zorgdisciplines, en in de toekomst ook welzijnsorganisaties, samenwerken om de urgentie van de acute zorgvragen te bepalen en direct passende zorg te bieden.”

„Het verhaal is niet ingewikkeld, de praktijk wel”, aldus Van der Zee. „Inwoners en zorgverleners nemen we daarin mee, anders gaat het niet lukken.” Tijdens corona bleek dat samenwerking snel van de grond kwam. „Voor de plotselinge zorgvraag die toen ontstond werd de beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk ingezet en dat ging in Noord-Nederland hartstikke goed. Daar moeten we nu ook met de acute zorgverlening naartoe.”

Keuzes maken

„Het is belangrijk dat mensen zich gaan realiseren dat dingen gaan veranderen. Waarbij we maar één doel voor ogen hebben en dat is dat de acute zorg goed toegankelijk blijft en de kwaliteit gewaarborgd. Daarom moeten we keuzes maken.” Van der Zee geeft aan dat inwoners daar een belangrijke rol in spelen. „We zijn daarover ook in gesprek met inwoners. Je zal in de toekomst niet op elk moment voor acute zorg terecht kunnen in het dichtstbijzijnde ziekenhuis. Met behulp van de zorgcoördinatiecentra zal op het moment dat een acute zorgvraag zich voordoet samen met de patiënt gekeken worden wat voor hulp nodig is. Er kan dan samen gekeken worden of er eerst een beroep gedaan kan worden op familie, burens en/of omgeving. Mocht duidelijk zijn dat

Ate van der Zee

professionele zorg nodig is, maar acute medische zorg blijkt niet strikt noodzakelijk, dan gaan we samen kijken of een beroep gedaan kan worden op bijvoorbeeld wijkzorg. Uiteraard blijft dat wanneer er echt spoedeisende medische zorg nodig is, deze geboden zal worden. Voor de minder spoedeisende niet medische zorg zal er echter meer een beroep op zelfredzaamheid gedaan worden. En dat is best een vervelende boodschap.”

Als voorbeeld van medische samenwerking dat al plaatsvindt noemt Van der Zee de spoedeisende hulp. „Alle ziekenhuizen in Noord-Nederland melden de hele dag door de actuele situatie op de spoedeisende hulp. Huisartsen kunnen daardoor zien welke SEH heel druk is en welke niet, dat voorkomt opstoppen. Op die manier kunnen we zaken goed coördineren en beter samenwerken.”

Onmisbare schakel

Martijn van der Werff is bestuurder bij Dokterszorg Friesland, waarin alle huisartsen in Friesland samenwerken en Mirjan Talsma is huisarts in Burgum en bestuurder bij de Friese Huisartsenvereniging (FHV). De huisarts is een onmisbare schakel in de keten van acute zorg. Zij merken in de praktijk welke gevolgen de toenemende vraag naar (acute) zorg heeft. „We hebben in Burgum 11.000 inwoners en krijgen op maandagmorgen gemiddeld 100 tot 150 telefoontjes. Vroeger kon je vaak op dezelfde dag bij de dokter terecht, nu kan dat wel een week duren. We hadden in Burgum in 2010 vier huisartsen, nu zes, plus drie in opleiding en één waarnemer. Dus ja, het is te druk.” „We willen de zorg beschikbaar en bereikbaar houden”, zegt Van der Werff. „En daarin dragen we met elkaar een verantwoordelijkheid: zorgaanbieders, welzijn, sociaal domein en de wijze waarop inwoners er mee omgaan.” „Heb je bijvoorbeeld een teek in je arm en die krijg je er niet uit, dan moet je misschien niet meteen de dokter bellen, maar even naar de burens lopen en vragen of zij de teek eruit willen halen.”

Welzijn op Recept

Huisarts Mirjan Talsma noemt als voorbeeld Welzijn op Recept. „Dat is een alternatief voor

Wat als elke seconde telt? Dan willen we dat de patiënt zo snel mogelijk op de juiste plek terecht komt. Een goede samenwerking tussen de verschillende zorgverleners is dan van groot belang. Daarover maken zij afspraken in het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ). Kijk voor meer informatie op www.acutezorgnetwerk.nl

mensen met psychosociale klachten. In plaats van een pilletje voor te schrijven, verwijst de huisarts deze patiënten door naar een welzijnscoach. Klachten als vermoeidheid, pijn in de nek, maar ook stress, angst en somberheid hebben lang niet altijd een medische oorzaak. Vaak spelen onderliggende sociaal maatschappelijke problemen een rol, zoals overlijden van een partner, verlies van werk, eenzaamheid etc.

„Je ziet nu dat er een verbinding ontstaat tussen de zorg en sociaal domein, samen hebben zij goed zicht op wat een huishouden nodig heeft”, zegt Van der Werff. „Door mensen naar de juiste professional te sturen, kunnen we het zorgsysteem uiteindelijk beter in de lucht houden.”

Talsma: „Wij vinden het vervelend als huisartsen dat we nee moeten zeggen, dat we ze naar een andere professional moeten sturen. Het moet anders en daarin moeten we allemaal onze rol pakken. Ik zie vooral kansen, waarbij de patiënt zich op een gegeven moment zelf af moet gaan vragen waar hij met zijn vraag moet zijn. En je kunt bij vragen over ziekte en gezondheid in eerste instantie ook kijken op thuisarts.nl of Moetiknaardedokter.nl.”

„Kortom, omarm de verandering die eraan zit te komen. Het zal echt anders moeten, om ook in de toekomst acute zorg voor iedereen beschikbaar te houden. Samenwerking tussen alle instanties en inwoners vormt daarin de oplossing. Samen zorgen we ervoor dat de acute zorg in Noord-Nederland toegankelijk en van goede kwaliteit is en blijft.”

www.acutezorgnetwerk.nl

Mirjan Talsma en Martijn van der Werff